

Riigikogu juhatus

Meie: 01.10.2026
nr 2-5/26-01935-2

**Eesti seisukohad alaealiste turvalisuse
kohta veebikeskkonnas ja sotsiaalmeedia
kasutamise võimalike piirangute kohta**

Austatud Riigikogu juhatus

Edastan Vabariigi Valitsuse 1. oktoobri 2026. a istungil heaks kiidetud järgmised Eesti seisukohad alaealiste turvalisuse kohta veebikeskkonnas ja sotsiaalmeedia kasutamise võimalike piirangute kohta:

1.1 Eesti leiab, et laste ja noorte kaitsmisel veebikeskkonnas, sealhulgas sotsiaalmeedias, peab suurenema platvormide ja digiteenuste pakkujate vastutus oma teenustest tulenevate riskide maandamisel. Toetame üldist eesmärki tugevdada Euroopa Komisjoni poolt väga suurte veebiplatvormide ja otsingumootorite üle tehtavat järelevalvet, et tagada Euroopa Liidu digiteenuste määruse tõhus rakendamine ja nõuete täitmine. Euroopa Komisjon peab hindama, kas kehtiv õigusraamistik ja olemasolevad järelevalvevahendid on piisavad rikkumiste tõhusaks ja tempokaks menetlemiseks kiiresti muutuvus digimaailmas, ning leidma viise menetluste kiirendamiseks.

1.2 Eesti ei toeta alaealistele ligipääsetavate sotsiaalmeediaplattformide ja teiste digiteenuste, sealhulgas tehisarukaaslaste suhtes üldise katuskeelu kehtestamist. Eesmärk peab olema kõigile kasutajatele turvaliste digiteenuste kujundamine.

1.3 Eesti leiab, et digiteenustele ligipääsu ei tohi piirata ebaproportsionaalsete meetmetega. Alaealiste kaitseks kavandatavate meetmete väljatöötamisel tuleb lähtuda lapse õigustest tervikuna. Meetmed peavad olema riskipõhised, eesmärgipärased, proportsionaalsed, eri kasutajarühmade võimeid ja vajadusi arvestavad ning toetama digiühiskonnas osalemist, vältides põhjendamatu halduskoormuse tekitamist. Seejuures tuleb tagada isikuandmete ja eraelu puutumatuse kõrgetasemeline kaitse ning vältida lahendusi, mis nõuavad ebavajalikku või ülemäära isikuandmete kogumist, töötlemist või avaldamist. Ühiskonna usaldus digiteenuste toimivuse ja usaldusväärsuse vastu peab säilima.

1.4 Selleks, et lahendada alaealiste sotsiaalmeedia kasutamisega seotud muresid, peab Eesti oluliseks tasakaalustada alaealiste kaitse, haridus ning tehnoloogilised suundumused. Vajalik on süsteemne ning elukaarepõhine digiteadlikkuse suurendamine laste, noorte, lapsevanemate ja õpetajate seas ning ühiskonnas laiemalt. Laiapindset digipädevuste parandamist tuleb toetada nii Euroopa Liidu kui ka liikmesriikide tasandil.

1.5 Eesti toetab laste internetiturvalisuse töörühma kaasesistujate aruandes toodud soovitusi mitte lubada alla 3-aastastel lastel kasutada sotsiaalmeediat ega muid digiteenuseid ning hoolitseda selle eest, et nende kokkupuude ekraaniga oleks võimalikult väike. Seejuures peab Eesti oluliseks lapsevanemate teadlikkuse suurendamist ja nende toetamist laiemalt, et aidata kaasa laste turvaliste ja eakohaste digiharjumuste kujundamisele.

1.6 Eesti ei toeta sõltuvust tekitava disaini rakendamist digiteenustes. Eesti leiab, et praktiliste probleemide lahendamiseks on vaja tõhustada olemasolevate nõuete jõustamist ja järelevalvet.

1.7 Eesti leiab, et Euroopa Komisjon peaks analüüsima, kas digiteenuste määruse (DSA) artikli 28 lõike 4 alusel antud suunised alaealiste privaatsussätete kohta vajavad täpsemat ja õiguslikult siduvamat regulatsiooni, et tagada alaealiste eraelu puutumatuse ja isikuandmete kaitse ühtlane ning tõhus tase kogu Euroopa Liidus.

1.8 Eesti leiab, et Euroopa Komisjon peaks analüüsima, kas DSA artikli 28 lõike 4 alusel antud suunised kasutajate teavitus-, tagasiside- ja kaebuste esitamise mehhanismide kohta vajavad alaealiste tõhusama kaitse tagamiseks täpsemat ja õiguslikult siduvamat regulatsiooni. Sealhulgas tuleks hinnata võimalust käsitleda laste ja noorte esitatud kaebusi kiirendatud korras, et tagada probleemidele operatiivne reageerimine. Alaealiste vanus ei tohi olla põhjuseks, miks nende teavitustele, kaebustele või õiguste rikkumistele pööratakse vähem tähelepanu.

1.9 Komisjon peaks analüüsima, kas DSA artikli 28 lõike 4 alusel antud suunised eestkostjatele mõeldud vahendite kohta alaealiste veebikasutamise kontrollimiseks ja toetamiseks vajavad täpsemat ja õiguslikult siduvamat regulatsiooni. Eestkostjatele mõeldud vahendid peaksid tagama alaealiste eraelu puutumatuse, ohutuse ja turvalisuse kõrge taseme.

1.10 Eesti toetab riskipõhist lähenemist vanuse kontrollimisele ning peab alaealiste kaitse eesmärgil põhjendatuks vanuse kontrollimise siduvamat reguleerimist eeldusel, et selliste meetmete rakendamine ei piira ebaproportsionaalselt digiteenustele juurdepääsu ega vii ülemäärase privaatsusriiveni.

1.11 Eesti leiab, et liikmesriikidele peab jääma õigus valida riiklikul tasandil sobivaimad vanusekontrolli lahendused, mis võimaldaksid vanusekontrolli Euroopa Liidus ühtselt rakendada, kuid ei kirjutaks ette konkreetset tehnoloogilist lahendust. Eesti ei toeta üleeuroopalise vanusekontrolli lahenduse kohustuslikuks muutmist. Euroopa Komisjonil tuleb tagada, et alaealiste kaitseks rakendatavad vanusekontrolli meetmed ei kahjustaks põhjendamatult privaatsust, sõnumisaladust ega muid põhiõigusi.

1.12 Eesti leiab, et Euroopa Liidu tasandil on vaja suurendada õigusselgust erinevate digiplatvormide reguleerivate õigusaktide omavahelise koostoime ja jõustamise osas. Näiteks tuleks analüüsida digiteenuste määruse ja audiovisuaalmeedia teenuste direktiivi omavahelist koostoimet, mis mõlemad sisaldavad alaealiste kaitset puudutavaid nõudeid. Samuti tuleks analüüsida, kuidas kavandatav Euroopa Liidu laste määrus suhestub olemasoleva Euroopa Liidu õigusraamistikuga, sealhulgas isikuandmete kaitse üldmääruse ja tehisintellekti määrusega.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Heili Tõnisson

Valitsuse nõunik

Lisad:

1. Seletuskiri

2. Kaasamistabel

Teadmiseks:

Riigikogu Euroopa Liidu asjade komisjon

Sandra Metste

Sandra.Metste@riigikantselei.ee